

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

RM nr.190 din 28.09.2021

Doamnei Olesea STAMATE,
Președintele Comisiei juridice,
numiri și imunități

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(nr. 169 din 04.08.2021)

Examinând proiectul legii pentru modificarea unor acte normative, se înaintează următorul amendament:

La Art. I., p.11 din proiect,
Articolul 36 se abrogă.

Art. I la final se completează cu p.17 având următorul conținut:

17. După articolul 41¹ se introduce Secțiunea a 3-a "Contestarea actelor de constatare" cu următorul conținut:

Art.41² Colegiul pentru examinarea contestațiilor

(1) În cadrul Autorității funcționează Colegiul pentru examinarea contestațiilor care examinează cererile prealabile asupra actelor de constatare emise de inspectorii de integritate.

(2) Colegiul pentru examinarea contestațiilor este format din 7 membri, dintre care președintele Autorității, vicepreședintele Autorității și 5 - inspectori de integritate cu experiență de cel puțin 3 ani în cadrul Autorității numiți de Consiliul de

Integritate. Mandatul membrilor colegiului pentru examinarea contestațiilor din categoria inspectorilor de integritate este de 6 ani, iar același membru nu poate fi ales sau numit pentru 2 mandate consecutive.

Art.41² Cererea prealabilă

(1) Persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act de constatare va solicita, printr-o cerere prealabilă, Colegiului pentru examinarea contestațiilor, în termen de 15 zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia.

(2) Cererea prealabilă se examinează în termen de 30 de zile din momentul înregistrării ei de către Colegiul pentru examinarea contestațiilor.

(3) Colegiul pentru examinarea contestațiilor este în drept:

a) să respingă cererea prealabilă;

b) să admită cererea prealabilă, cu dispunerea anulării în tot sau în parte a actului de constatare, cu remiterea /după caz a cauzei spre reexaminare unui alt inspector de integritate conform procedurii de distribuire aleatorie a cauzelor.

Art.41³ Depunerea cererii de chemare în instanța de contencios administrativ

(1) Persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act de constatare și nu este mulțumită de decizia Colegiului pentru examinarea contestațiilor, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului de constatare și repararea pagubei cauzate.

(2) Procedura de soluționare a cauzei în instanța de contencios administrativ se va desfășura conform dispozițiilor Legii 116/2018 Codul administrativ.

După Art. XXXIV, proiectul se completează cu două articole noi, după cum urmează:

Art. XXXV cu următorul cuprins:

Art. XXXIV Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002 se completează după articolul. 307, cu un articol nou în următoarea redacție:

”Articolul 307¹ Emiterea unui act de constatare de către inspectorul de integritate contrar legii

(1) Emiterea cu bună-știință a unui act de constatare de către inspectorul de integritate contrar legii, în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.

se pedepsește cu amendă în sumă de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(2) Aceiași acțiune:

a) legată de învinuirea de săvârșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

b) săvârșită din interes material;

c) însoțită de crearea artificială a probelor;

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Art. XXXVI cu următorul cuprins:

Art. XXXVI : Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului nr.797/1996, se completează după Articolul 33¹, cu un articol nou în următoarea redacție:

Articolul 33¹. Comisia parlamentară specială pentru exercitarea controlului parlamentar asupra respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor de către președintele, vicepreședintele, membrii Consiliului de Integritate, precum și de către inspectorii de integritate ai Autorității Naționale de Integritate.

(1) Parlamentul, în termen de 3 luni de la constituire, adoptă hotărârea de înființare a Comisiei parlamentare speciale pentru exercitarea controlului parlamentar asupra respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor de către președintele, vicepreședintele, membrii Consiliului de Integritate, precum și de către inspectorii de integritate ai Autorității Naționale de Integritate.

(2) Prin aceeași hotărâre se va desemna, la propunerea Biroului permanent, componența numerică și nominală a comisiei. În calitate de președinte al comisiei se alege un reprezentant al opoziției parlamentare.

(3) Atribuțiile și modul de organizare și desfășurare a activității comisiei se stabilesc prin regulament aprobat prin hotărârea Parlamentului.

(4) Comisia își desfășoară activitatea pe perioada legislaturii în care a fost înființată.

Notă informativă:

Prezentul amendament are drept scop instituirea unei proceduri prealabile/extrajudiciare pentru examinarea contestațiilor împotriva actelor de constatare emise de inspectorii de integritate. Analizând practica judiciară existentă, constatăm cu regret că mai bine de jumătate din actele de constatare a inspectorilor ANI sunt casate de instanțele judecătorești pe motive de drept material sau procedural. În context, credem că instituirea unei proceduri prealabile din cadrul Autorității ar asigura inclusiv calitatea actelor de constatare (după caz Consiliul este în drept să dispună reexaminarea cazului), totodată micșorându-se povara asupra sistemului judecătoresc. Un șir de Recomandări ale Comitetului de miniștri al CoE recomandă procedura prealabilă: *Recomandarea CE nr.(81)7 privind mijloacele de facilitare a accesului la justiție*, stipulează că urmează a fi luate măsuri pentru facilitarea sau, după caz, încurajarea concilierii părților sau a soluționării conflictelor pe cale amiabilă înainte de demararea procedurii judiciare sau pe parcursul unei proceduri deja inițiate. De asemenea, *Recomandarea CE nr. (2001)9 din 5 septembrie 2001 privind căile alternative de soluționare a litigiilor dintre autoritățile administrative și persoanele private*, recomandă statelor să promoveze utilizarea căilor alternative de soluționare a litigiilor, iar anumite căi alternative, cum ar fi recursul administrativ intern, concilierea, medierea și tranzacția, pot fi folosite înainte de a se recurge la instanța judecătorească.

Un alt element cu care venim prin acest amendament este instituirea răspunderii penale ale inspectorului de integritate pentru emiterea cu bună știință a unui act de constatare contrar legii în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu. Atragem atenția că instituirea unei sancțiuni în legea penală pentru cazurile de abuzuri sau de emiterea actelor de constatare cu buna știință contrar legii este o necesitate obiectivă pentru ca mecanismul de control al averii să fie unul imparțial și bazat pe probe concludente și pertinente, totodată existența răspunderii penale la caz va contribui la responsabilizarea inspectorilor de integritate.

Ultimul element derivă din necesitatea obiectivă de a crea o comisie specializată în verificarea respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor de către președintele, vicepreședintele, membrii Consiliului de Integritate, precum și de către inspectorii de integritate ai Autorității Naționale de Integritate. În context, considerăm că respectarea obiectivă a rigorilor "de integritate" de către subiecții vizați nu poate fi efectuată de către colegii de birou sau de către colegii de serviciu sau subalterni ale subiectului declarării. Comisia creată nu va fi în drept să aplice careva sancțiuni pe marginea celor constatate, însă va putea sesiza Colegiul disciplinar și Consiliul de Integritate, alte organe abilitate pe marginea elementelor constatate de Comisie și monitoriza prin mecanismul de control parlamentar asupra măsurilor întreprinse de acestea.

Cu respect,
Radu Mudreac

